

דרכים לקידום חאנקת מלונים בערב 1991/92

דן איזיקוביץ, רבקה נוקריאן, ארנון דג - אוניברסיטת תל-אביב
רבקה אופנבך - מו"פ נגב - ערבה - תחנת נסויים "יאיר"

תקציר

עונת 1991/1992 התאפיינה בטמפ' נמוכות ולפיכך גידול המלונים וחסנת הפירות התעכבו. פעילות הדבורים היתה חלשה והצטמצמה לשעות מעטות ביום ולימים בהם העננות היתה חלשה.

בשל הטמפרטורה הנמוכה פתיחת הפרח התאחרה עד הצהריים, אך הפרח חי משך כשלושה ימים. הפרחים הדו-מיניים, שמהם מתפתחים פירות חשופים להאבקה זמן ממושך יותר מאשר בשדה הפתוח והצלקות רצפטיביות לפחות משך יומיים. השוואת תכונות הצוף במנהרה עבירה סגורה לעומת מנהרה מפולשת מראה הבדלים מזעריים בין התגמול שמציעים הפרחים בחממות השונות, אך הודות לאוורור פעילות הדבורים טובה יותר במבנה המפולש ובחממה סיאמית, בהשוואה למנהרה עבירה סגורה.

בכוורת המגיעה לערבה מן הצפון מצויות דבורים בדרגת התפתחות שונות, החל מן הביצה דרך הולד החתום וכלה בעמלות היוצאות מן הכוורת מיד עם בואן לשטח המיועד להאבקה.

מתוצאות שנת המחקר הראשונה הוברר כי קיים אבדן רב של עמלות שדה מחד וירידה תלולה של הולד החתום מאידך. כמו כן נמצא כי במהלך שהייתה של הכוורת בערבה נוצר בה מחסור חמור ביותר לאבקה.

במהלך שנת המחקר הנוכחית נעשה ניסוי של הזנה מלאכותית והוכח כי תוספת אבקה שיפרה באופן משמעותי את מצב הולד החתום ואת מספרן של עמלות השדה ובדרך זו עלה מספר הדבורים אוספות הצוף במלונים.

יש לציין כי תוצאות ניסוי ההאכלה תואמות את התנאים בעין-יהב וקרוב לוודאי גם בחצבה ואין להקיש מכך על אזורים אחרים בארץ. באזור נאות הכיכר למשל לא היה כלל מחסור באבקה. ההמלצות האופרטיביות המוצעות על ידינו הן להמליץ בפני מגדלי הדבורים להאכיל במהלך העונה את הדבורים באבקה או בתחליפי אבקה ע"מ לשמור על מספר מקסימלי של עמלות בכורת.